

Sygn. akt II Ka 563/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk
Sędziowie:	SSO Jerzy Kozaczuk SSO Mariola Krajewska - Sińczuk (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Andrzeja Michalczuka

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2015 r.

sprawy **W. O.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 §1 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 15 czerwca 2015 r. sygn. akt II K 1652/13

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę **W. O.** przekazuje Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 563/15

UZASADNIENIE

W. O. został oskarżony o to, że w okresie od 21 października 2008 r. do dnia 03 kwietnia 2009 r. w C. będąc właścicielem firmy (...) Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w (...), pow. (...) działając z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadzając w błąd właścicieli i pracowników firmy (...) sp. z o.o. z siedzibą w C., (...) co do zamiaru wywiązania się z umowy kupna-sprzedaży oraz finansowych możliwości swojej firmy, na podstawie faktur VAT z terminem płatności wynoszącym 2 miesiące od daty zakupu nr:

- (...) z dnia 21.10.2008 r. na kwotę 10.079,79 zł,
- (...) z dnia 05.11.2008 r. na kwotę 1.300,52 zł,
- (...) z dnia 03.12.2008 r. na kwotę 2.139,22 zł,
- (...) z dnia 05.12.2008 r. na kwotę 6.878,62 zł,

- (...) z dnia 10.12.2008 r. na kwotę 5.337,56 zł,
- (...) z dnia 24.01.2009 r. na 12.573,86 zł,
- (...) z dnia 24.01.2009 r. na kwotę 2.907,45 zł,
- (...) z dnia 26.01.2009 r. na kwotę 11.561,79 zł,
- (...) z dnia 28.01.2009 r. na kwotę 6.602,64 zł,
- (...) z dnia 31.01.2009 r. na kwotę 1.042,37 zł,
- (...) z dnia 12.02.2009 r. na kwotę 6.584,29 zł,
- (...) z dnia 06.03.2009 r. na kwotę 10.381,23 zł,
- (...) z dnia 11.03.2009 r. na kwotę 3.760,04 zł,
- (...) z dnia 16.03.2009 r. na kwotę 793,00 zł,
- (...) z dnia 03.04.2009 r. na kwotę 9.887,86 zł,
- (...) z dnia 03.04.2009 r. na kwotę 3.243,86 zł

przyjął towar w postaci opakowań tekturowych oraz tektury o wartości łącznej 95.074,10 zł nie uiszczając należności w wysokości 90.074,10 zł, czym doprowadził (...) sp. z o.o. na szkodę w mieniu o łącznej wartości 90.074,10 zł,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim wyrokiem z dnia 15 czerwca 2015 r., sygn. akt II K 1652/13 oskarżonego **W. O.** uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu, wydatki postępowania przejmując na rachunek Skarbu Państwa.

Apelacje od przedstawionego wyżej wyroku wywiedli prokurator Prokuratury Rejonowej we Włocławku oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego.

Prokurator na podstawie art. 425 kpk i art. 44 kpk zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego. Na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 kpk wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania art. 167, 352 i 366 § 1 i 410 kpk polegającą na nie przeprowadzeniu dowodu z przesłuchania świadków: P. B., M. M. (1), K. O., G. T. i A. B. na okoliczności związane z przedmiotem postępowania, zawnioskowanych w akcie oskarżenia, co miało wpływ na treść orzeczenia;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na wyrażeniu poglądu, iż dowody ujawnione na rozprawie i ustalone a ich podstawie okoliczności nie są wystarczające do uznania za udowodniony fakt popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu przestępstwa, podczas gdy prawidłowa analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku przeciwnego.

Podnosząc powyższe oraz powołując się na przepis art. 437 § 2 kpk, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, na podstawie art. 425 § 1 i 2 kpk i art. 444 kpk zaskarżył powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego, zarzucając mu:

1. na podstawie art. 438 pkt 2 kpk naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

- naruszenie normy art. 167 kpk w zw. z art. 2 § 2 kpk poprzez niewyczerpanie inicjatywy dowodowej, polegającej na nieustaleniu kondycji finansowej W. O., prowadzącego w przedmiotowym okresie Przedsiębiorstwo (...) w momencie zawierania transakcji, która to okoliczność ma decydujące znaczenie, dla oceny, czy oskarżony W. O., będąc właścicielem firmy (...) w chwili zawierania transakcji z (...) sp. z o.o. miał świadomość, iż nie jest w stanie zapłacić za zamówiony towar w spółce (...) Sp. z o.o. z zachowaniem umówionego terminu, bądź też w ogóle nie jest lub nie będzie w stanie za ten towar zapłacić, co stanowiłoby dowód potwierdzający zamiar dokonania przestępstwa oszustwa przez oskarżonego co do zarzucanego mu czynu,

- naruszenie normy art. 7 kpk tj. zasady swobodnej oceny dowodów poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania, logiki i wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co skutkowało wyciągnięciem wniosków sprzecznych z zebrany materiał dowodowy, polegające na przyjęciu, iż nie zostało udowodnione, jak mieli by wprowadzeni w błąd przedstawiciele spółki (...) Sp. z o.o., gdy sam Sąd uznaje za udowodniony fakt, iż to właśnie oskarżony W. O. podejmował decyzje finansowe w swojej firmie i zapewniał ciągle przedstawicieli (...) Sp. z o.o. o tym, iż ureguluje zaległe należności na rzecz (...) Sp. z o.o. w najbliższym czasie, tak więc stwierdzenie Sądu w tym zakresie jest zupełnie dowolne, prawidłowo oceniony materiał dowodowy pozwalał na dokonanie ustaleń faktycznych jednoznacznie umożliwiających przypisanie oskarżonemu winy zarzucanych mu przestępstw,

- naruszenie normy art. 424 § 1 pkt 1 kpk, tj. niezawarcie w uzasadnieniu wyroku wskazania jakie fakty Sąd uznał za udowodnione, a jakie za nieudowodnione poprzez ograniczenie się jedynie do stwierdzeń, na jakich oparł się dowodach bez przedstawienia okoliczności faktycznych wynikających z tych dowodów, tj. niewskazanie, bądź niezasadne wskazanie verba legis jakie fakty Sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlatego nie uznał dowodów przeciwnych, jak trafnie podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05.12.2006 r., sygn. akt II KK 184/06, uzasadnienie wyroku uniewinniającego powinno zawierać precyzyjne ustalenia okoliczności faktycznych oraz analizę dowodów, a także być wyczerpujące i tworzyć logiczną całość, co w sprawie niniejszej zdaniem skarżącego nie nastąpiło,

- naruszenie art. 410 kpk poprzez nieuwzględnienie przez Sąd przy wyrokowaniu całokształtu okoliczności ujawnionych na rozprawie głównej istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia o prawnej odpowiedzialności oskarżonego, w tym zwłaszcza istotnej dla rozstrzygnięcia w kwestii sprawstwa, winy oraz wymiaru kary i środków karnych. Sąd ma powinność opisowego przedstawienia istotnych faktów i okoliczności oraz na każde ustalenie powołać dowód, na podstawie którego czyni to ustalenie, tak jak w wyroku SA w Katowicach z dnia 30.11.2007 r., II AKa 103/07, a nie jak w zaskarżonym wyroku wskazanie ogólnikowo, iż Sąd dał wiarę dowodom, jednak nie odniesienie się do nich ad casum w świetle zarzucanego W. O. czynu oraz brak odniesienia się do wszystkich dowodów, tym bardziej tych wskazujących na winę oskarżonego, przy przypisaniu W. O. sprawstwa czynu zabronionego z art. 286 § 1 kk – w szczególności poprzez stwierdzenie braku zamiaru umyślnego i obciążenie pokrzywdzonego niekorzystnymi konsekwencjami czynu zabronionego dokonanego przez oskarżonego – oraz danie wiary:

- zeznaniom świadków (przedstawicieli spółki (...) Sp. z o.o.),

- jak i wyjaśnieniom oskarżonego, a także

- dowodom z dokumentów,

które pozostają ze sobą w sprzeczności. Powołane powyżej zarzuty, w ocenie pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, w sposób istotny miały wpływ na treść wydanego orzeczenia przez Sąd I instancji.

2. na podstawie normy art. 438 pkt 3 kpk błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający istotny wpływ na treść orzeczenia, a polegający na:

- na niezasadnym, stojącym w sprzeczności z zasadami logiki, doświadczenia życiowego i wskazaniem wiedzy przyjęciu, iż W. O. nie dopuścił się czynu zabronionego z art. 286 § 1 kk, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż oskarżony wypełnił swoim zachowaniem wszystkie znamiona przestępstwa oszustwa, tj. zachowanie W. O. podjęte było z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadzając do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, podczas, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż przeciwny wniosek jest bardziej zasadny,

- błędnym przyjęciu, iż przedstawiciele (...) Sp. z o.o. wiedzieli jaka jest faktycznie sytuacja finansowa oskarżonego poprzez zdanie wyroku, iż „jednak to nie przeszkadzało pokrzywdzonemu kontynuować współpracy na dotychczasowym poziomie”, podczas gdy zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, żaden przedsiębiorca nie zgodziłby się na dostawę towaru, bez przeświadczenia, że otrzyma on zapłatę za ten towar,

- systematyczne zapewnianie przedstawicieli (...) sp. z o.o. co do poprawy w najbliższym czasie kondycji finansowej firmy W. O. poprzez rzekomą spłatę długów przez pożyczkobiorców W. O., oraz wyzyskaniu pozostawania przedstawicieli (...) Sp. z o.o. (zeznania A. D.) w błędzie co do możliwości spłaty istniejącego zadłużenia, odwlekając w czasie zapłatę przedmiotowego zobowiązania, oraz

- niewyciągnięciu przez Sąd I instancji prawidłowego wniosku z okoliczności, iż postępowanie egzekucyjne nie doprowadziło do zaspokojenia pokrzywdzonego w żadnej części ze względu na celowy i kierunkowy zamiar oskarżonego popełnienia oszustwa na szkodę pokrzywdzonego i innych bardzo licznych wierzycieli.

3. naruszenie art. 440 kpk, albowiem utrzymanie w mocy oraz brak uchylecia zaskarżonego orzeczenia byłoby rażąco niesprawiedliwe, ze względu na uniknięcie przez oskarżonego odpowiedzialności za popełniony przez siebie czyn, gdyż biorąc za przykład wyrok SN z dnia 1.10.2010 r., sygn. V KK 71/10, w którym stwierdza się, iż „stan niesprawiedliwości, uniemożliwiający utrzymanie orzeczenia w mocy zachodzi, gdy w toku procedowania doszło do takich uchybień, które rażąco naruszają poczucie sprawiedliwości”, w/w zarzuty w zaskarżonym wyroku z dnia 15.06.2015 r. potwierdzają potrzebę instancyjnej kontroli sądowej, by poprzez eliminację uchybień z art. 438 § 2 i 3 kpk, doprowadzić do zaistnienia poczucia sprawiedliwości wobec wypełnienia przez oskarżonego W. O. znamion przestępstwa z art. 286 § 1 kk.

4. naruszenie art. 21 ust. 1 Konstytucji RP i art. 64 ust. 1 Konstytucji RP poprzez brak ochrony własności firmy (...) Sp. z o.o.

Podnosząc powyższe zarzuty, pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, na podstawie art. 427 § 1 kpk i art. 437 § 1 kpk wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, jak również o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego oskarżyciela posiłkowego za postępowanie przed Sądem II instancji, według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej prokurator poparł apelację Prokuratora Rejonowego we Włocławku i wniosek w niej zawarty, przyłączył się do wniosku apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Oskarżony oświadczył, że nie czuje się winny i nie jest winny.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Obie apelacje jako zasadne zasługiwały na uwzględnieniu.

Nie przesądzając kwestii ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej, stwierdzić należy, że wyrok Sądu Rejonowego musiał zostać uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania, bowiem orzeczenie to

zostało wydane z obrazą przepisów prawa procesowego. Błędy, jakich dopuścił się Sąd a quo, wykluczają możliwość merytorycznej kontroli wyroku tegoż Sądu w postępowaniu odwoławczym.

Na wstępie należy stwierdzić, iż Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim zaskarżony wyrok wydał na podstawie niepełnego, nieujawnionego na rozprawie głównej materiału dowodowego. Okoliczność ta powoduje, iż ocena zaskarżonego wyroku pod kątem swobodnej oceny dowodów oraz błędów w ustaleniach faktycznych staje się przedwczesna.

Z obrazą art. 410 kpk, która miała wpływ na treść orzeczenia, oskarżyciel publiczny powiązał obrazę art. 167 kpk, art. 352 kpk i art. 366 kpk, które odnoszą się do inicjatywy dowodowej, dopuszczenia dowodów na wnioski stron oraz z urzędu, jak również do kierowniczej roli przewodniczącego na rozprawie głównej. Zaskarżony wyrok zapadł z obrazą wszystkich wskazanych przepisów prawa procesowego, aczkolwiek za wiodący zarzut apelacji prokuratora, odnoszący się do przytoczonej w apelacji argumentacji oskarżyciela publicznego, uznano obrazę art. 410 kpk.

W niniejszej sprawie w toku postępowania sądowego skład Sądu uległ zmianie, a rozprawa główna była prowadzona od początku (protokół rozprawy głównej z dnia 09 grudnia 2014 r., k. 704). Od początku prowadzone powinno być zatem także postępowanie dowodowe. Mimo powyższego, Sąd I instancji nie przeprowadził dowodu z przesłuchania zawnioskowanych w akcie oskarżenia świadków, tj. P. B., M. M. (1), K. O., G. T. i A. B.. Nie odniósł się do stanowisk stron w tym zakresie zaprezentowanych na rozprawie w dniu 9.XII.2014 r., a zeznania tych osób, składane w postępowaniu przygotowawczym, nie zostały nawet ujawnione przez odczytanie na rozprawie głównej i zaliczone w poczet materiału dowodowego. Wobec powyższego, Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim nie mógł poczynić na podstawie tychże zeznań ustaleń faktycznych, nie mógł także w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku poddawać ich ocenie, uznając je za wiarygodne.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 12 lutego 2008 r., sygn. WA 2/08 prowadzenie rozprawy od początku oznacza konieczność ponownego przeprowadzenia wszystkich uprzednio dokonanych czynności dowodowych. Nierespektowanie tych powinności procesowych przez sąd orzekający stanowi rażąco obrazę przepisów postępowania (art. 410 KPK), mającą wpływ na treść orzeczenia (OSNKW 2008 nr 5, poz. 38, str. 51, KZS 2008 nr 5, poz. 14, KZS 2008 nr 5, poz. 49, KZS 2008 nr 11, poz. 35, OSNwSK 2008 nr 1, poz. 364, Biul. SN 2008 nr 4, Prok. i Pr. 2008 nr 11, poz. 20, str. 14, Legalis Numer 97643).

Sąd, ferując wyrok, nie może opierać się na tym, co nie zostało ujawnione na rozprawie. Wyroku nie wolno wydawać na podstawie części materiału dowodowego, a musi on być wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności, a więc i tych, które tezę oskarżenia potwierdzają, i tych, które ją podważają. Dopiero wszechstronna ocena wszystkich dowodów i wynikających z nich okoliczności może doprowadzić do wykrycia prawdy i poczynienia prawidłowych w tym zakresie ustaleń. Podstawę wyroku stanowią nie tylko dowody zebrane na rozprawie, ale również dowody z postępowania przygotowawczego, oczywiście, jeśli zostały ujawnione na rozprawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 01 lutego 1996 r., sygn. III KRN 191/95, Prok. i Pr. 1996 nr 7, poz. 11, KZS 1996 nr 7-8, poz. 32, str. 13, Legalis Numer 29735).

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim wyrokując w niniejszej sprawie nie sprostął wymogom dotyczącym wszechstronnego rozważenia wszystkich jej okoliczności, dochodząc w efekcie do przedwczesnego wniosku, iż zgromadzony materiał dowodowy pozwala, w sposób nie pozostawiający żadnej wątpliwości, na odtworzenie stanu faktycznego w sprawie, a ten z kolei uzasadnia uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu. W wyniku analizy akt przedmiotowej sprawy Sąd Odwoławczy doszedł do przekonania, iż Sąd I instancji nietrafnie ocenił dowody (których nota bene części nawet nie przeprowadził w postępowaniu sądowym, a część przeprowadzonych w postępowaniu przygotowawczym nie ujawnił) oraz okoliczności ujawnione w toku postępowania, a na ich podstawie poczynił budzące wątpliwości ustalenia faktyczne. Powyższe stanowisko wynika bezpośrednio z tego, że postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało, w ocenie Sądu Okręgowego, przeprowadzone pobieżnie, a ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd I instancji nie jest pełna, przez co wykazuje błędy logiczne i wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów chronionej przepisem art. 7 kpk.

Nadto, wskazać należy, iż Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy prawa procesowego, a mianowicie art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk, albowiem treść uzasadnienia Sądu Rejonowego nie odpowiada wymogom przewidzianym w tym przepisie. Otóż, zgodnie z dyspozycją art. 424 § 1 pkt 1 kpk uzasadnienie powinno zawierać wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych oraz wyjaśnienie podstawy prawnej. Tymczasem Sąd I instancji skupił się jedynie na przedstawieniu racjonalności przyjętej przez siebie wersji zdarzenia, pomijając istotne okoliczności, które powinny mieć wpływ na rozstrzygnięcie w kwestii winy oskarżonego. Uznając zeznania świadków: H. F., A. D. (2), P. B., M. M. (2), G. T. i A. B. za wiarygodne, nie odniósł się w ogóle do wynikających z tychże zeznań okoliczności podważających wiarygodność wyjaśnień oskarżonego. Zaprezentowane przez Sąd Rejonowy wywody, mające wyjaśnić, dlaczego przyjęto, wbrew tezm akt oskarżenia, iż oskarżony nie popełnił zarzucanego mu czynu, są rażąco spłycone, sprzeczne z doświadczeniem życiowym i nielogiczne, a przez to dowolne, co trafnie eksponuje w uzasadnieniu wniesionej apelacji zarówno prokurator, jak i pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego.

Z zeznań świadka A. D. (2), przedstawiciela handlowego pokrzywdzonej spółki (k. 725-726) wynika, iż problemy z płatnościami W. O. pojawiły się w drugiej połowie 2008 r. Wówczas oskarżony zapewniał tą osobę, że z pewnością ureguluje zadłużenie wynikające z faktur, podając jednocześnie, iż jakiś dłużnik mu nie płaci oraz podkreślając, że posiada teren i pozwolenie na stację benzynową. Oskarżony kilka miesięcy później zerwał wszelki kontakt, przestał odpowiadać na telefony i smsy z zapytaniem o to, kiedy ureguluje zaległe płatności.

Sąd I instancji zupełnie zignorował również wymowę uznanych za wiarygodne zeznań P. B. (k. 685-686), z których wynika, iż oskarżony pomimo tego, że zalegał z płatnościami faktur zapewniał o tym, że wszystko ureguluje. Mało tego, posiadając kilkudziesięciodniowe zaległości w płatnościach faktur (które i tak wynikały z kredytu kupieckiego tzn. miały odroczony termin płatności o 60 dni) dwukrotnie pofatygował się do siedziby pokrzywdzonej spółki, stanowczo nalegając na kolejne dostawy.

Okoliczności wskazujące na zamiar oszukańczy stały się przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w postanowieniu z dnia 13 listopada 2013 r., sygn. IV KK 322/13 stwierdził, iż choć tzw. kredyt kupiecki jest powszechną praktyką występującą w handlu między przedsiębiorcami, a kwestia ceny jest zasadniczą dla każdej umowy sprzedaży, to przy dokonaniu i planowaniu zakupu tego samego towaru – najpierw należy sprzedać towar z pierwszego kredytowanego zakupu, a po jego sprzedaży i zapłaceniu całości ceny, kupuje się następną partię towaru. Natomiast, jeżeli kontrahent jeszcze nie zapłacił za towar z pierwszej faktury i chce go kupić jeszcze więcej na kredyt i pyta się o warunki jego udzielenia, to rzeczywiście takie zachowanie może budzić uzasadnione wątpliwości co do uczciwości nabywcy. W tym kontekście również chybiona, a wręcz naiwna jest argumentacja skarżącego wskazująca, że skazany uścił połowę ceny z faktury, co w jego przekonaniu powinno działać na jego korzyść, albowiem zapłata połowy kwoty, na którą opiewała pierwsza faktura, stanowiło przyjęty z góry plan działania, którego celem było wyłudzenie następnej partii towaru (Legalis Numer 745655).

Z wyjaśnień oskarżonego oraz z zeznań świadków nie wynika, aby W. O. informował pokrzywdzoną spółkę o rzeczywistej, stale pogarszającej się kondycji finansowej swojej firmy, wręcz przeciwnie – oskarżony zapewniał o swojej wypłacalności, twierdził, iż problemy są jedynie przejściowe, przedstawiał swoje wizjonerskie plany na przyszłość w postaci budowy stacji benzynowej i prezentował jako swoje nieruchomości, które uprzednio darował córce. Koniecznością staje się zatem ustalenie czy oskarżony miał możliwość uregulowania zobowiązań w dacie ich zaciągania, czy też dokonanie poszczególnych płatności uzależniał od powodzenia planowanych inwestycji, zdarzeń przyszłych i niepewnych.

Rację ma Sąd Rejonowy wskazujący w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, iż sam fakt zaprzestania regulowania długów nie przesądza w sposób automatyczny o zaistnieniu przestępstwa oszustwa. Koniecznym jest bowiem także ustalenie zamiaru bezpośredniego sprawcy oraz wykazanie oszukańczych zabiegów prowadzących w błąd, które miały na celu osiągnięcie przez sprawcę korzyści majątkowych.

Podkreślić przy tym należy, iż przy ustalaniu zamiaru sprawcy, który nie przyznaje się do winy, tak jak w niniejszej sprawie, Sąd I instancji powinien brać pod uwagę nie tylko wyjaśnienia oskarżonego, w których kwestionuje on zamiar dokonania zarzucanych mu oszustw, ale również wszystkie okoliczności (w tym także strony przedmiotowej) oraz kolejne czynności wykonawcze oskarżonego, na podstawie których można by wyprowadzić wnioski czy mamy do czynienia z oszustwem.

Stwierdzić przy tym należy, iż Sąd I instancji, dając wiarę wyjaśnieniom oskarżonego, zupełnie zaniechał oceny dotyczącej strony przedmiotowej zarzucanego mu czynu pod kątem zbadania, czy jego działanie miało charakter wprowadzenia pokrzywdzonej spółki w błąd - czy to co swojej sytuacji finansowej, czy też możliwości płatniczych i zamiaru wywiązania się z zaciągniętych zobowiązań. Sąd Rejonowy nie ustalił także, czy działanie oskarżonego miało charakter przerzucania na pokrzywdzoną spółkę ryzyka prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Konieczność tegoż ustalenia zasygnalizowana została w chwili, w której oskarżony wyjaśnił, iż skoro robił z pokrzywdzonym interesy, to wspólnie ponosili ryzyko (k. 660-662). Przemilczane przez Sąd I instancji okoliczności rodzą oczywiste pytanie, odpowiedzi na które nawet nie próbowano rozważyć, a mianowicie czy wobec takiej wymowy wskazanych dowodów pokrzywdzona spółka istotnie została wprowadzona w błąd.

Reasumując, rację mają obaj skarżący, iż proces wnioskowania Sądu I instancji, jaki doprowadził do uniewinnienia oskarżonego, opierał się po pierwsze na niepełnym, nieujawnionym na rozprawie głównym materiale dowodowym, który nadto, został potraktowany dowolnie i wybiórczo. Poważne uchybienia, jakim dotknięte jest zarówno samo postępowanie, jak też uzasadnienie wyroku, uniemożliwiają kontrolę instancyjną wydanego orzeczenia, które musi zostać uchylone.

To właśnie wyniki postępowania dowodowego nie obciążonego wyżej wymienionymi uchybieniami i wyciągnięte na jego podstawie wnioski winny doprowadzić Sąd I instancji do ustalenia, czy oskarżony działał z zamiarem oszukańczym, czy też jego odpowiedzialność należy sprowadzić jedynie do odpowiedzialności cywilnej za niuregulowane zobowiązania.

Na zakończenie, odnosząc się do zarzutu obrazy art. 440 kpk, podniesionego przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, wskazać należy, iż nie może być mowy o jego naruszeniu zanim zaskarżony wyrok został poddany kontroli instancyjnej, a zatem jego podnoszenie jest nieuzasadnione. Zgodnie z dyspozycją art. 440 kpk, jeżeli utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe, podlega ono zmianie na korzyść oskarżonego albo uchyleniu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Sąd Odwoławczy każdorazowo bada zatem zaskarżony wyrok kompleksowo, a nie tylko pod kątem zarzutów podniesionych w apelacji. „Rażąca niesprawiedliwość” rozstrzygnięcia związana jest z popełnionym przez Sąd I instancji uchybieniem względnym z art. 438 kpk, którego nie wskazano w środку odwoławczym, a które ma taką wagę, że utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe. W niniejszej sprawie, Sąd Odwoławczy uwzględniając zarzuty podniesione w obu apelacjach, nie był zobligowany do skorzystania z uprawnienia wynikającego z art. 440 kpk.

Nieuzasadnione jest również podnoszenie zarzutów naruszenia art. 21 ust. 1 i art. 64 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w kontekście braku ochrony własności. Nie jest bowiem prawidłowe odwoływanie się we wniesionym środку odwoławczym wprost do ustawy zasadniczej, skoro własność chroni w rozdziale XXXV (przestępstwa przeciwko mieniu) Kodeks Karny. Odwoływanie się do wyżej wymienionych norm konstytucyjnych jest niewłaściwe, jeżeli ich realizacja i tak następuje przez wyraźne oraz szczegółowe uregulowania kodeksowe.

Procedując po raz kolejny, Sąd I instancji przeprowadzi przewód sądowy w całości, dążąc tym razem do poczynienia rzetelnych ustaleń w przedmiocie zamiaru, który przyświecał działaniom podjętym przez W. O. i nie tracąc przy tym z pola widzenia konieczności przeprowadzenia rzetelnej analizy uwarunkowań, które doprowadziły pokrzywdzoną spółkę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. W tym celu Sąd Rejonowy w szczególności przesłucha świadków: P. B., M. M. (1), K. O., G. T. oraz A. B.. Co do sytuacji majątkowej przedsiębiorstwa oskarżonego uwzględni jego możliwości wywiązania się z zaciągniętych zobowiązań w dacie zarzucanego mu czynu. Powinnością Sądu, o ile

oczywiście takowa się zmaterializuje, będzie również właściwie uzasadnienie poczynionych przez siebie ustaleń faktycznych, jak i przyjętego poglądu prawnego, tym razem z poszanowaniem wymogów określonych w art. 424 kpk.

Z tych względów, Sąd Okręgowy w Siedlcach orzekł jak w wyroku.